

Teksti ja kuva VISA LIPPONEN

Nukkatikankontti

Cypripedium parviflorum var. *pubescens*

Olen vuosien kuluessa istuttanut puutarhaani erilaisia tikankontteja, mutta ne ovat kuolleet viimeistään kahdessa vuodessa. Vastoinkäymisistä lannistumatta ostin 2011 Muhevaisilta neliversoisen, ohikukkineen tikankontin, jonka kaupanimenä oli *Cypripedium* Pueblo. Ruukun kääreessä ollut kuva muistutti kovasti pohjoisamerikkalaista nukkatikankonttia *Cypripedium parviflorum* var. *pubescens*.

Tikankonttilöytöni kukki seuraavana kesänä, jolloin varmistin sen todella olevan nukkatikankontti. Versoja oli kuusi, joista kolme kukkivia. Seuraavina vuosina kasvi taantui. Vuonna 2013 versoja oli kaksi, kummatkin kukkivia, 2014 versoja oli neljä, joista kolme kukkivia ja 2015 versoja oli kolme, joista kaksi kukkivia. Elokuu 2015 ja sitä seurannut syksy olivat poikkeuksellisen lämpimiä, myös talvi oli leuto ja sateinen. Nukkatikankontti selvästi nautti olostaan, sillä kesällä 2016 versoja oli 11, joista viisi kukki. Seuraavina vuosina versoja on kasvanut lisää: 2017 versoja oli 15, joista 14 kukkivia, ja tänä vuonna kasvustossa oli 16 versoa, joista 15 kukkivia.

Nukkatikankontin kukkiva verso on 28–42 sentin korkuinen, 3- tai 4-lehtinen, lisäksi kukan alapuolella on iso lehtimäinen tuki-lehti. Kukinto on tavallisesti yksikukkainen, mutta joskus kukkia

voi olla kaksi. Kukan leveys on petaleiden kohdalta enimmillään 13 cm, kukan huuli on 4 cm pitkä sekä 3 cm leveä. Kasvusto on melko tiivis. Tänä vuonna 16-versoinen kasvusto on lehtineen 44 sentin levyinen. Kasvin juuret ovat aivan pinnassa, keväällä ennen kasvuun lähtöä maan painumisen vuoksi joskus jopa osittain näkyvissä, mutta se ei ole haitannut kasvua.

Nukkatikankonttini kasvaa 1980-luvulla tehdyssä kukkapenkissä. Maaperä on tavanomaista kukkamultaa ilman minkäänlaista maanparannusta. En ole lannoittanut penkkiä ja uutta multaakin olen lisännyt vain muutaman kerran. 1930-luvulla rakennetun talon alaosa on rapattu laastilla, josta on siitä lähtien irronnut maaperään kalkkia. Mittasin 20.5.18 pH-mittarilla tikankontin juurien kohdalta maan happamuusarvoksi 7,5.

Kasvupaikka on erittäin lämmin, sillä aurinko paistaa siihen esteettä aamusta hieman yli kolmeen iltapäivällä. Lämpöä lisää vielä se, että kukkapenkki on aivan seinän vieressä. Paahde jopa polttaa vuosittain kukkien huulet. Pitkinä hellejaksoina olen saattanut kastella penkkiä, muutoin olen antanut luonnon hoitaa kastelun. Maa kuivuu nopeasti: useimmiten multa on aivan rutikuivaa jo sadetta tai kastelua seuraavana päivänä.

Ensimmäiset kukat ovat avautuneet seitsemän vuoden aikana välillä 13.5.–29.5. ja kukinta on kestänyt noin kaksi viikkoa. En ole koskaan huomannut yhtään hyönteistä vieraillemassa kukissa. Joku niissä kuitenkin käy, sillä 2016 kaikki kukat tekivät siemenkodat. Muina vuosina en ole siemenkotia kasvissa nähnyt. ■